

Zápis z přednášky „Integrace dítěte s PAS aneb jak přizpůsobit prostředí mateřské školy pro autistické děti“

Místní akční plán vzdělávání v ORP Horšovský Týn

CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000066

Místo konání: zasedací místnost MAS Český les
Datum a čas: 18. ledna 2017, 15.00
Přítomni: viz prezenční listina

Zápis:

1. Mgr. Alena Siváková

- Mgr. Alena Siváková zahájila přednášku dotazem, zda má někdo z přítomných zkušenosti s dítětem s poruchou autistického spektra (PAS) či zda takové dítě mají ve své škole. Někteří z přítomných s touto problematikou zkušenosti mají.
- Mgr. Alena Siváková představila autismus jako pervazivní vývojové poruchy, které postihují dítě ve všech jeho vývojových oblastech, které budou postupně v průběhu přednášky podrobněji rozebrány.
- Mgr. Siváková upozornila, že mnohem důležitější než samotná diagnóza dítěte je poznat, na co dítě v jednotlivých oblastech stačí a podle toho přizpůsobit jeho vzdělávání.

2. Rozdělení autismu

- Ze zahraničí se projevuje trend rozdělovat autismus podle toho, jak je dítě schopno fungovat a začlenit se do společnosti a jaká je míra jeho inteligence. Vysoce funkční

lidé s autismem mohou ve společnosti fungovat, ale nízkofunkční člověk je doživotně odkázán na pomoc dospělého a není schopen se o sebe samostatně postarat.

- Autismus mohou doprovázet další přidružené poruchy (úzkostné poruchy, deprese, střídání nálad, ADHD, epilepsie, auto/heteroagrese...).

3. Sociální chování a komunikace

- Komunikace s jedním člověkem pro vysokofunkčního jedince nepředstavuje takový problém, v případě nízkofunkčního je nutné hledat jiné komunikační kanály.
- Komunikace s větší skupinou je už problematická i pro jedince s vysokofunkčním autismem, jelikož má velký problém orientovat se ve vzájemných sociálních vazbách. Jedinec s poruchou PAS není schopen zapojit se, a proto musí pedagog hledat cestu/způsob, jak dítě zapojit do interakce s ostatními.
- Tři základní typologie:
 - Pasivní (klidný a nevyžaduje sociální kontakt, ale je obtížnější motivovat jej k nějakým aktivitám),
 - Aktivní (touží po sociálním kontaktu a říká si o něj neobvyklým způsobem – postrkování ostatních dětí, pobíhání po třídě, vykřikování apod.),
 - Formální (tzv. malí dospělí, již v nízkém věku mohou používat složité formulace a spíše budou napodobovat dospělé, což je výrazně vyčleňuje od ostatních dětí).
- Mgr. Siváková vyjádřila názor, že současná doba je dětem s autismem více nakloněna díky různým počítačovým hrám, internetovým mediím (Youtube apod.) nebo filmům (Harry Potter, Pán prstenů), kdy jsou děti schopné snést se vedle sebe a najdou si nějaký společný zájem.
- Odlišnosti ve smyslovém vnímání
 - Buď zvýšená citlivost, nebo snížená citlivost. Velmi často se objevuje sluchová percepce (nejsou schopni filtrovat jednotlivé zvuky). Problém s vnímáním teploty a bolesti. Mgr. Siváková upozornila na to, že pokud se změnilo chování a zvýraznily rysy autismu, je nutné vyloučit nejdříve fyzickou příčinu.

- Motorická koordinace
 - Nemusí být na první pohled patrná. Projevuje se především u rytmických pohybů, v jemné motorice a u skupinových sportů.
 - Mgr. Siváková upozornila, že v MŠ je dobré rozvíjet u dítěte věci, kterých je schopno (chůze, běh, zapojování do skupiny, nacvičování rovnováhy apod.), zařazovat a zapojovat je do pohybových aktivit či cvičení (velmi vhodné je plavání, které děti rozvíjí a harmonizuje).

4. Myšlení a paměť

- Myšlení je velmi odlišné a typickým prvkem je nerovnoměrný profil kognitivních dovedností (velké výkyvy v jednotlivých oblastech). Nejčastěji bývá nízká úroveň sociální inteligence.
- Vizuální myšlení je silnější. Mgr. Siváková vysvětlila tento bod tak, že dětem s autismem v hlavě promítne velké množství detailů, z nichž si sestaví obecný celek. Upozornila také, že děti v MŠ a ZŠ nejsou schopné si celek vytvořit, a proto jim musí dát pedagog nějaké souvislosti.
- Mnohem lépe si pamatují detaily, které ale nedají do širších souvislostí.

5. Spánek

- Řada problémů (obtížné usínání, časté buzení atd.)
- Možné řešení (denní režim, hodinu před spánkem klidový režim, dostatek pohybu přes den atd.)

6. Rodina žáka s PAS, poradenská pracoviště a individuální vzdělávací plán

- Pedagog musí vše řešit s rodiči. Vhodným řešením jsou například notýsky, do nichž rodiče napíší, v jakém rozpoložení dítě přichází, jak se cítí apod. Pedagog sám může napsat, jak se dítěti dařilo nebo co se během dne dělo.
- Většina přítomných se shodla, že poradenská pracoviště jsou zahlcená a pomoc z jejich strany je spíše formální.
- Velkým problémem je složitá a zdouhavá administrativa, což potvrdili i přítomní z vlastních zkušeností. Mgr. Siváková zmínila stížnosti ze strany učitelů na mizivou

podporu ze strany speciálních pedagogických center. A taktéž vyjádřila názor, že některé školy jsou stále nevstřícné vůči přijímání asistentů pedagoga.

7. Vzdělání a výchova

- Mgr. Siváková představila konkrétnější metody a principy, jak s dětmi pracovat.
 - Důležité je navázat s dítětem funkční komunikaci.
 - Mluvit co nejjednodušeji.
 - Při učení se v jednom časovém období soustředit na minimum úkolů.
 - Možnost relaxace a prokládat činnosti odpočinkem.
 - Strukturalizace.
 - Vizualizace.
 - Motivace – dobré stavět na základě zájmu dítěte.
- Obtížně zvladatelné chování
 - Mgr. Siváková doporučila zapisovat si záznamy o problémovém chování a hledat příčiny takového chování (ABC model chování).
 - Behaviorální terapie.
 - Kognitivně behaviorální terapie.
 - Relaxace.
 - Farmakologie.
 - Diferenční zpevňování.
 - Averzivní terapie.

8. Diskuze

- V průběhu diskuze padl názor, že pro děti s PAS je mnohem vhodnější speciální pedagog než asistent.
- Na základě vlastních zkušeností se přítomní shodli, že je nutné pracovat vytrvale a pravidelně, nikoli nárazově.
- V průběhu diskuze padl dotaz ohledně problematiky dítěte, které potřebuje fyzický kontakt, jehož dosahuje prostřednictvím dotýkání se ostatních dětí, jimž ale není toto chování příjemné. Mgr. Siváková doporučila, aby se pedagog pokusil domluvit

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

s dětmi, aby takové chování zcela ignorovaly a nereagovaly na šťouchnutí či dotek, jelikož touto cestu se na sebe snaží dítě strhnout pozornost.

- Z diskuze vyplynulo, že velký problém představuje otázka přechodu na vyšší stupně vzdělání, jelikož největším problémem je chování, a školy navíc nejsou na takové situace připravené.

V Domažlicích dne 18. ledna 2017

Jméno a podpis zhotovitele zápisu:

Mgr. Lucie Kokaislová

Jméno a podpis ověřovatele zápisu:

Ing. Eliška Heidlerová